

PRAKSISOVERSIGT · MEDIERET

Praksisoversigt over kildebeskyttelse (retsplejeloven § 172)

Vidnefritagelse, gennembrud og edition af uredigeret kildemateriale

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 24 afgørelser · 1994-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Retsplejelovens § 172 giver redaktører og redaktionelle medarbejdere ved massemedier omfattet af medieansvarsloven ret til at nægte at afgive vidneforklaring om kilders, forfatters og anonymt medvirkendes identitet – og smitter via [§ 804, stk. 4](#), [§ 802, stk. 4](#) og [§ 298](#) af på edition og beslaglæggelse, så politiet som udgangspunkt heller ikke ad den vej kan få adgang til råbånd, noter og researchmateriale. Beskyttelsen er dog ikke absolut: den kan gennembrydes efter § 172, stk. 5 (alvorlig kriminalitet med 4 års strafferamme + afgørende betydning + hensynet til opklaring, der klart overstiger kildebeskyttelsen) og efter § 172, stk. 6 i lækagesager om straffelovens §§ 152-152 c, medmindre kilden har villet afdække forhold af samfundsmæssig betydning. Højesterets praksis fra 2014-2021 – TV2 Østjyllands råbånd, Se & Hør-sagen og TV 2's plejehjemsdokumentar – udgør kernen i afvejningen og viser, at det afgørende ofte ikke er kriminalitetens grovhed, men om materialet overhovedet angår en beskyttet kilde, og om et indgreb vil forringe mediernes generelle arbejdsvilkår.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Kildebeskyttelsen efter retsplejelovens § 172 er knyttet til medieansvarslovens § 1, nr. 1-3, og omfatter både redaktører, redaktionelle medarbejdere og efter § 172, stk. 3 "andre", der via deres tilknytning til mediet har fået kendskab til kildens identitet.
- 02** Er kilden, forfatteren, fotografen eller den medvirkende identificeret i det offentliggjorte materiale, bortfalder vidnefritagelsen for netop den pågældende.
- 03** Gennembrud efter § 172, stk. 5, kræver fire kumulative betingelser: alvorlig karakter, strafferamme på mindst 4 års fængsel, afgørende betydning for opklaringen og et opklaringshensyn, der klart overstiger mediernes behov for kildebeskyttelse.
- 04** Anklagemyndigheden bærer bevisbyrden for, at materialet har "afgørende betydning" – en generel formodning om, at råbånd kan være nyttige, er ikke nok, jf. Højesterets kendelse i TV2 Østjylland-sagen.
- 05** Materiale af stor samfundsmæssig interesse, som kun kan tilvejebringes i kraft af kildebeskyttelsen (fx indblik i lukkede kriminelle miljøer), vejer tungt i afvejningen efter § 172, stk. 5, nr. 4-betingelsen.

- 06 Oplysninger indhentet mod betaling alene med henblik på underholdning om kendte personers privatliv nyder svag beskyttelse: her viger kildebeskyttelsen både efter § 172, stk. 5, og efter whistleblower-undtagelsen i § 172, stk. 6.
- 07 Personer, der filmes med skjult kamera uden at vide, at de taler med en journalist, er ikke "kilder" og er ikke beskyttet af § 172 – heller ikke selv om mediet efterfølgende slører dem af presseetiske grunde.
- 08 Angår efterforskningen hverken kilder eller anonymitetsilsagn, reduceres § 172 til et rent proportionalitetsspørgsmål efter § 805, stk. 1, og edition kan tillades, jf. TV 2's plejehjemsdokumentar.
- 09 Editionsbeholdninger, der ikke er afgrænset til de dele af materialet, hvor identificerende oplysninger er sløret eller udeladt, afvises typisk som uproportionale.
- 10 Beslaglægges materiale hos personer omfattet af § 172, kan mediet kræve rettens forudgående gennemsyn efter § 807, stk. 3, og Højesteret har i Se & Hør-sagen fastlagt en detaljeret model for spejling, frasortering og tavshedspligt.
- 11 Hensynet til en infiltrerende journalists tilsagte anonymitet og personlige sikkerhed er en selvstændig – og ofte afgørende – faktor i proportionalitetsvurderingen, selv når kildebeskyttelsen i snæver forstand ikke er i spil.
- 12 EMRK artikel 10 kræver, at et indgreb i kildebeskyttelsen er begrundet i tilstrækkelige og relevante hensyn og er snævert afgrænset; EMD accepterede det danske pålæg i Nordisk Film-sagen netop fordi det var stærkt begrænset.
- 13 Kildebeskyttelsen gælder ikke kun i straffesager: i civile forbuds- og editionssager har domstolene afvist at pålægge medier at udlevere uredigeret råmateriale under henvisning til kontradiktion og aktindsigt.

Lovgrundlaget: § 172's fire beskyttelsesled og de to gennembrudsregler

§ 1

Retsplejeloven § 172 er opbygget i seks stykker, der tilsammen udgør den processuelle kildebeskyttelse.

- **Stk. 1** angår redaktører og redaktionelle medarbejdere ved *skrifter* omfattet af [medieansvarslovens § 1, nr. 1](#). Beskyttelsen dækker dels hvem der er kilde til en oplysning eller forfatter til en artikel (nr. 1), dels hvem et billede forestiller eller hvem der er genstand for omtale, når de pågældende har fået tilsagn om anonymitet (nr. 2).
- **Stk. 2** giver den tilsvarende beskyttelse til radio- og fjernsynsforetagender omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 2. Efter stk. 2, nr. 2 omfatter beskyttelsen "identiteten af medvirkende, som har fået tilsagn om at medvirke uden at kunne identificeres".
- **Stk. 3** udvider vidnefritagelsen til "andre, der i kraft af deres tilknytning til skriftet eller dets fremstilling eller deres tilknytning til radio- og fjernsynsforetagendet eller til fremstillingen af vedkommende udsendelse har fået kendskab til kildens, forfatterens eller den medvirkendes identitet".
- **Stk. 4** gør stk. 1-3 anvendelige for de øvrige massemedier i medieansvarslovens § 1, nr. 3.

En central – og ofte oversét – forudsætning er, at beskyttelsen kun består, hvis kilden ikke selv er identificeret i det offentliggjorte. For de trykte medier gælder efter stk. 1, nr. 1: "Sker der offentliggørelse, er det en forudsætning for vidnefritagelsen, at kilden, forfatteren, fotografen eller fremstilleren ikke er identificeret i det trykte skrift." For de elektroniske medier kræver stk. 2, nr. 2 tilsvarende, at de medvirkende "ikke er angivet ved navn, og at der er truffet rimelige forholdsregler for at skjule identiteten".

Gennembrud kan ske ad to veje. Den generelle regel i [§ 172, stk. 5](#) lyder:

"Angår sagen en lovovertrædelse, som er af alvorlig karakter, og som efter loven kan medføre straf af fængsel i 4 år eller derover, kan retten dog pålægge de i stk. 1-4 nævnte personer vidnepligt, såfremt vidneførslen må antages at have afgørende betydning for sagens opklaring og hensynet til opklaringen klart overstiger massemediernes behov for at kunne beskytte deres kilder."

Den særlige lækageregel i [§ 172, stk. 6](#) lyder:

"Retten kan ligeledes pålægge de i stk. 1-4 nævnte personer vidnepligt, hvis sagen angår en overtrædelse af straffelovens §§ 152-152 c. Dette gælder dog ikke, hvis det må antages, at forfatteren eller kilden har villet afdække forhold, hvis offentliggørelse er af samfundsmæssig betydning."

Sidste led er den danske whistleblower-undtagelse: selv i sager om brud på offentligt ansattes tavshedspligt bevarer mediet vidnefritagelsen, hvis kilden har haft et samfundsmæssigt afdækningsformål.

LOV

[Medieansvarsloven § 1](#)[Retsplejeloven § 172, stk. 1-6](#)[Straffeloven § 152](#)

§ 2 Paragraffens tilblivelse: fra 1965-nyaffattelsen til fremrykningen af beskyttelsestidspunktet i 1999

§ 172 fik sin moderne systematik ved den samlede nyaffattelse af retsplejelovens kapitel 18 om vidner ved **lov nr. 9 af 21. april 1965 (Vidner m.m.)**, hvor hele vidnekapitlet blev omskrevet med reviderede regler om vidnepligt, vidnefritagelse, indkaldelse og tvangsmidler ([lovforslaget med bemærkninger findes i Folketingstidende 1964-65, tillæg A, s. 153](#)).

I en periode omfattede ordlyden kun de trykte periodiske skrifter. Justitsministeriet udsendte derfor i 1987 en [cirkulæreskrivelse til politiet og anklagemyndigheden om journalister m.v. ved de elektroniske medier](#), hvori det hedder:

"Journalister m.v., der er ansat ved radio og fjernsyn, er ikke omfattet af bestemmelsen i retsplejelovens § 172 om vidnefritagelse, der efter sin ordlyd alene finder anvendelse i forbindelse med trykte periodiske skrifter. Dette er senest blevet fastslået i en kendelse af 19. marts 1986 fra Højesteret."

Ministeriet pålagde derfor politi og anklagemyndighed "indtil videre kun" at anvende vidnereglerne over for radio- og tv-journalister i det omfang, reglerne kunne have været anvendt over for journalister ved trykte periodiske skrifter – en administrativ foregribelse af den senere ligestilling, som medieansvarsloven og § 172, stk. 2, gennemførte.

Den seneste substantielle ændring af selve kildebeskyttelsen skete ved **lov om ændring af retsplejeloven (Styrkelse af samarbejdet mellem retterne og pressen), vedtaget 2. juni 1999 med ikrafttræden 1. oktober 1999**. Af de paragrafspecifikke bemærkninger fremgår formålet direkte:

"Det foreslås at fremrykke tidspunktet for, hvornår kildebeskyttelsen efter retsplejelovens § 172 indtræder. [...] Kildebeskyttelsen med hensyn til, hvem der er kilde til en oplysning eller forfatter til en artikel, eller hvem der er ophavsmand til et fotografi eller et andet billede, rykkes efter forslaget frem til det tidspunkt, hvor journalisten modtager oplysninger m.v. fra kilden [...]. Kildebeskyttelsen indtræder således, når forfatteren afleverer en artikel, eller fotografen afleverer billeder."

Forarbejderne præciserer to forhold, der har stor praktisk betydning. For det første kræves et **konkret** anonymitetstilsagn: "Et generelt tilsagn over for en repræsentant for en gruppe, f.eks. en arrangør af en demonstration, medfører ikke, at journalistens kildebeskyttelse omfatter alle, der er med i gruppen." For det andet rækker beskyttelsen videre end kildens navn:

"Kildebeskyttelsen retter sig som hidtil mod afsløring af kildens identitet. Vidnefritagelsen omfatter således ud over direkte oplysninger om kildens navn m.v. også oplysninger, der indirekte afslører kildens identitet - f.eks. oplysning om kildens telefonnummer eller e-mail adresse eller om registreringsnummeret på vedkommendes bil."

Endelig fremhæver forarbejderne selv koblingen til editionsreglerne: "Retsplejelovens §§ 298 og 827 (om edition) henviser til § 172, og det følger derfor af forslaget, at tidspunktet for, hvornår massemedierne fritages for at fremlægge dokumenter, herunder researchmateriale m.v., der afslører en kildes identitet, også rykkes frem." ([Lovforslaget er trykt i Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 2006.](#))

Paragraffen er ikke ændret siden; et opslag i lovhistorikken viser ingen vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer til § 172.

LOV

Retsplejeloven § 172, stk. 1-4

Retsplejeloven § 298

§ 3 Personkredsen: hvem kan påberåbe sig § 172 – og hvem kan ikke

Afgrænsningen af personkredsen sker via medieansvarslovens § 1. [Medieansvarsloven § 1](#) omfatter:

1. indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres,

Kildebeskyttelsen omfatter ikke personer filmet med skjult kamera – Nordisk Film-doktrinen

§ 4

Den vigtigste materielle afgrænsning af § 172 er sontringen mellem en *kilde*, der frivilligt bidrager til journalistisk arbejde mod et anonymitetstilsagn, og en *person filmet med skjult kamera*, der ikke ved, at vedkommende taler med en journalist.

Sontringen blev fastlagt i Højesterets kendelse af 29. august 2002 (UfR 2002.2503) i Fak2eren-sagen om dokumentaren "Danske Pædofiler". Præmisserne er gengivet i Menneskerettighedsdomstolens afgørelse i [40485/02](#) (Nordisk Film & TV A/S mod Danmark):

»Mediernes omfattende privilegium til at beskytte deres kilder ... er indført under hensyntagen til kildernes og deltagernes mulighed for at udøve ytringsfrihed ... Hovedformålet med reglerne om vidnefritagelse er at beskytte personer, der i tillid til et løfte om anonymitet indvilliger i at deltage i et program. Selv om [Nordisk Film] i overensstemmelse med reglerne om presseetik og brug af skjult kamera efterfølgende har givet deltagerne et løfte og holdt dette i programmet, kan § 172, stk. 2, nr. 2, i retsplejeloven hverken efter ordlyd eller formål anses for at omfatte en ret til vidnefritagelse med hensyn til de pågældende optagelser.«

For de tre personer, der *havde* fået et forudgående anonymitetstilsagn – et offer, en politibetjent og en hotelbestyrers mor – anerkendte Højesteret derimod beskyttelsen efter [§ 172, stk. 2, nr. 2](#), og udleveringspålægget blev udtrykkeligt afgrænset, så det ikke omfattede materiale, der kunne afsløre disse tre.

Menneskerettighedsdomstolen tiltrådte sontringen:

»De personer, der talte med JB, var ikke klar over, at han var journalist ... De deltog ikke i programmet ud fra et ønske om at informere pressen eller offentligheden ... Derfor kan de ikke anses for kilder til journalistisk information i traditionel forstand.«

Domstolen anerkendte, at et pålæg om at udlevere researchmateriale kan have en afskrækkende virkning, men fandt, at beskyttelsesniveauet må være lavere, når beskyttelsen alene angår journalisten og ikke en kilde, der frivilligt bistår pressen. Ved proportionalitetsvurderingen lagde EMD vægt på, at Højesteret havde foretaget en meget specifik afvejning, at pålægget var stærkt begrænset, og at statens positive forpligtelse efter EMRK artikel 3 til at beskytte børn talte for indgrebet. Klagen blev afvist som åbenbart grundløs.

Doktrinen har direkte betydning for nyere skjult-kamera-sager, hvor mediet ikke kan påberåbe sig § 172 blot fordi optagelserne er sløret ved udsendelsen.

LOV

[Retsplejeloven § 172, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 805, stk. 1](#)

PRAKSIS

Menneskerettighedsdomstolen · Nordisk Film & TV A/S mod Danmark - Udlevering af råmateriale fra dokumentarudsendelse om pædofili 08.12.2005

De fire kumulative betingelser i § 172, stk. 5 – TV2

§ 5

Østjylland-kendelsen

Højesterets kendelse af 9. april 2015 i [Sag 225/2014](#) er den centrale strukturering af gennembrudsprøven. Efter to skudepisoder i Bispehaven og Gellerupparken i 2014 – hvorunder der blev skudt ind i et børneværrelse

– bragte TV2 Østjylland indslaget "Trussel om hævn" med fem maskerede unge mænd, hvoraf en talsmand med forvrænget stemme udtalte, at gruppen ville likvidere modparten, mens en pistol og en kniv blev fremvist. Politiet krævede råbåndene udleveret for at identificere deltagerne og finde våbnene.

Højesteret opdelte prøven i fire kumulative betingelser efter § 172, stk. 5:

1. lovovertrædelsen skal være af alvorlig karakter,
2. den skal efter loven kunne medføre fængsel i 4 år eller derover,
3. vidneførslen/editionen skal antages at have afgørende betydning for sagens opklaring, og
4. hensynet til opklaringen skal klart overstige massemediernes behov for at kunne beskytte deres kilder.

Afgørelsen viser, at prøven føres **forhold for forhold**. For skudepisoderne var betingelse 1 og 2 opfyldt, men ikke betingelse 3: anklagemyndigheden havde ikke sandsynliggjort, at råbåndene ville have afgørende betydning, fordi kilderne tilhørte en rivaliserende gruppe, og intet talte for, at de kunne identificere selve skytterne. For de øvrige forhold – våbenbesiddelse efter [straffelovens § 192 a](#) og trusler efter [§ 266](#) – var betingelse 1-3 derimod opfyldt, fordi råbåndene ville være afgørende for at identificere de øvrige deltagere. Alligevel faldt sagen på betingelse 4:

"Højesteret finder imidlertid, uanset karakteren og grovheden af denne resterende del af sagen, at hensynet til opklaringen af disse forhold ikke klart overstiger hensynet til kildebeskyttelsen. Højesteret lægger ved denne afvejning navnlig vægt på, at tv-optagelserne er af stor samfundsmæssig interesse og betydning; optagelserne giver offentligheden et indblik i lukkede, kriminelle bandmiljøer, som det antageligt ikke ville være muligt at få uden kildebeskyttelsen."

Kendelsen fastslår dermed to ting: at en generel formodning om bevisværdi ikke opfylder "afgørende betydning"-kravet, og at den fjerde betingelse er en selvstændig, kvalificeret afvejning, som selv grov bandekriminalitet ikke automatisk vinder.

LOV

[Retsplejeloven § 172, stk. 5](#)

[Retsplejeloven § 804, stk. 4](#)

[Straffeloven § 192a, stk. 1](#)

[Straffeloven § 266](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets afvisning af udlevering af råbånd fra TV2-interview (Kildebeskyttelse vs. Efterforskning)

09.04.2015

§ 6 Når kildebeskyttelsen viger: Se & Hør-sagen og § 172, stk. 6

Modstykket til TV2 Østjylland-kendelsen er Højesterets kendelse af 8. januar 2015 i [Sag 154/2014](#) om beslaglæggelserne hos Aller Media A/S og medarbejdere ved Se & Hør. Sigtelserne omfattede tre forhold: medvirken til uberettiget adgang til Nets/IBM's systemer for at skaffe kreditkortoplysninger om kendte ("tys-tys"-kilden), medvirken til at offentligt ansatte brød tavshedspligten mod betaling, og medvirken til uberettiget adgang til et luftfartsselskabs IT-systemer.

Højesteret afviste først den principielle indsigelse om, at medieansvarslovens ansvarssystem udelukkede selskabsansvar:

"Ingen af de tre forhold, der er omfattet af sigtelserne i den foreliggende sag, angår artiklernes indhold, men derimod strafbare forhold, som er fuldbyrdet inden en eventuel offentliggørelse af artikler i Se & Hør. Der er derfor tale om

forhold, som ikke er omfattet af medieansvarslovens særlige ansvarsregler, men som skal bedømmes efter straffelovens almindelige regler."

I selve afvejningen var det afgørende, hvad kilderne havde villet opnå. For forhold 3 fandt Højesteret betingelserne i § 172, stk. 5 opfyldt (alvorligt forhold med strafferamme på 6 års fængsel, og oplysningerne afgørende for at identificere kilden). For forhold 2 – tavshedspligtsbrud – anvendte Højesteret § 172, stk. 6 og fandt, at whistleblower-undtagelsen ikke slog til:

"Også i relation til forhold 2 er der tale om oplysninger, som mod vederlag fra Se & Hør er videregivet med henblik på offentliggørelse i dette blad til brug for underholdning om kendte personers privatliv. Det må således i hvert fald som altovervejende udgangspunkt antages, at kilden ikke har villet afdække forhold, hvis offentliggørelse er af samfundsmæssig betydning."

I proportionalitetsvurderingen efter § 805, stk. 1 lagde Højesteret tilsvarende vægt på indholdets karakter – de indsamlede oplysninger angik "som altovervejende udgangspunkt ikke ... emner af samfundsmæssig betydning, men alene ... kendte personers privatliv med henblik på underholdning":

"Det øjemed, som beslaglæggelserne skal varetage, kan ikke opnås gennem mindre indgribende foranstaltninger... På den anførte baggrund finder Højesteret efter en samlet afvejning af ytringsfriheden over for hensynet til opklaringen af forhold 1-3, at proportionalitetsgrundsætningen ikke er til hinder for at opretholde beslaglæggelserne."

Højesteret henviste i begrundelsen til UFR 2002.2503 og UFR 2011.1329 og til EMD's dom i **Tillack mod Belgien** (dom af 27. november 2007, sag 20477/05), og fandt ikke, at EMRK artikel 10 førte til et andet resultat.

Sammenholdt viser de to Højesteretskendelser, at § 172, stk. 5-6 ikke først og fremmest er en test af kriminalitetens grovhed, men af **hvad kilden ville**, og af **hvor stor samfundsmæssig værdi** den journalistik, kildebeskyttelsen muliggør, har.

Sag	Materiale	Betingelse, der afgjorde sagen	Udfald
Sag 225/2014 (2015)	Uredigerede råbånd fra bandeinterview	Stk. 5, betingelse 3 og 4 ikke opfyldt	Edition afvist
Sag 154/2014 (2015)	Beslaglagt elektronisk materiale hos Aller Media	Stk. 5 opfyldt (forhold 3); stk. 6-undtagelsen slog ikke til (forhold 2)	Beslaglæggelser opretholdt

LOV

[Retsplejeloven § 172, stk. 5, 6](#)
[Retsplejeloven § 802, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 805, stk. 1](#)
[Straffeloven § 152, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afvisning af udlevering af råbånd fra TV2-interview (Kildebeskyttelse vs. Efterforskning)	09.04.2015
	Højesteret · Højesteret opretholder beslaglæggelser hos Aller Media: Kildebeskyttelse viger for opklaring af alvorlig kriminalitet	08.01.2015

§ 7 Fra vidnefritagelse til edition og beslaglæggelse: smittereglerne i §§ 804, 802 og 298

Kildebeskyttelsen ville være illusorisk, hvis politiet kunne omgå den ved at kræve materialet udleveret i stedet for at afhøre journalisten. Retsplejeloven lukker derfor hullet ad tre veje.

Edition. Efter [§ 804, stk. 4](#) gælder: "Der kan ikke meddeles pålæg om edition, såfremt der derved vil fremkomme oplysning om forhold, som den pågældende ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. §§ 169-172." Det er via denne bestemmelse, at § 172 blev prøvet i både [Sag 225/2014](#) og [SS-1809/2008-OLR](#).

Beslaglæggelse. Efter [§ 802, stk. 4, 2. pkt.](#) kan der ikke hos en mistænkt beslaglægges "materiale, som hidrører fra en person, der er omfattet af § 172, når materialet indeholder oplysninger, som den pågældende efter § 172 er fritaget for at afgive forklaring om som vidne i sagen". Hertil kommer et særligt kendelseskrav: efter [§ 806, stk. 6](#) kan beslaglæggelse af trykte skrifter eller lyd-/billedprogrammer omfattet af medieansvarsloven, "i anledning af hvis indhold ansvar skal gøres gældende", kun ske efter retskendelse.

Civil edition. Efter [§ 298, stk. 1](#) kan en part ikke pålægges at fremlægge dokumenter, hvis der derved vil fremkomme oplysning om forhold, vedkommende ville være fritaget for at forklare om som vidne, jf. §§ 169-172. Kildebeskyttelsen virker altså også i civile sager.

De generelle edition- og beslaglæggelsesregler uden medieansvar behandles i [editionspaalæg og beslaglæggelse-og-ransagning](#).

LOV	Retsplejeloven § 298, stk. 1	Retsplejeloven § 802, stk. 4	Retsplejeloven § 804, stk. 4
	Retsplejeloven § 806, stk. 6		
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afvisning af udlevering af råbånd fra TV2-interview (Kildebeskyttelse vs. Efterforskning)		09.04.2015
	Landsretten · Kendelse om edition af TV-optagelser vedrørende efterforskning af bordeldrift og skatteunddragelse		11.09.2008

§ 8 Proportionalitet efter § 805, stk. 1 – den selvstændige spærre, også uden kildebeskyttelse

[§ 805, stk. 1](#) fastslår, at beslaglæggelse ikke må foretages og editionspålæg ikke meddeles, "såfremt indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre". I mediasager har bestemmelsen ofte været den reelle afgørelsesgrund.

Den infiltrerende journalists sikkerhed er et hovedhensyn. I bordelsagen fra 2008 nægtede Retten i Helsingør at pålægge edition af råbånd fra en dokumentar om bordeldrift, rufferi og hvidvask, jf. [SS-793/2008-HEL](#):

"Det er rettens vurdering, at oplysning om de kilder, der har ført frem til sigtede ikke med fornøden sikkerhed må antages at have 'afgørende betydning for sagens opklaring', jf. § 172, stk. 5, ligesom retten ikke finder, at hensynet til opklaringen klart overstiger massemediets behov for at kunne beskytte sine kilder."

Retten tilføjede en selvstændig proportionalitetsvurdering for den del af optagelserne, der viste den sigtede selv, og hvor kildebeskyttelsen ikke var i spil:

"Efter en vurdering af den bevismæssige værdi af det materiale, der fremgår af råbåndene men ikke indgår i den endelige udsendelse, er det rettens opfattelse, at et editionspålæg vil stå i misforhold til den ulempe, som indgrebet kan medføre."

Østre Landsret stadfæstede i [SS-1809/2008-OLR](#) og lagde vægt på tre forhold: at den lovede anonymitet var "en afgørende forudsætning for journalistens arbejde og personlige sikkerhed", at editionsanmodningen ikke var

afgrænset til de dele af optagelserne, hvor journalistens identitet var udeladt, og at politiet fortsat efterforskede allerede beslaglagt krypteret materiale, "uden at der foreligger nærmere oplysninger om, hvilken betydning denne efterforskning har for sagens opklaring". Landsretten tiltrådte samtidig, at journalistens virksomhed var omfattet af § 172, stk. 2, nr. 2.

Læren for anklagemyndigheden er dobbelt: begæringen skal være **snævert afgrænset**, og efterforskningen skal være tilstrækkeligt fremskreden til, at behovet kan konkretiseres.

LOV

Retsplejeloven § 172, stk. 2, 5

Retsplejeloven § 804, stk. 1

Retsplejeloven § 805, stk. 1

PRAKSIS **Landsretten** · Kendelse om edition af TV-optagelser vedrørende efterforskning af bordeldrift og skatteunddragelse 11.09.2008

Byretten · Afvisning af politiets begæring om udlevering af råbånd fra TV-dokumentar om rufferi og hvidvask 16.05.2008

§ 9 Når sagen ikke angår kilder: TV 2's plejhjemsdokumentar

Højesterets kendelse af 28. september 2021 i [Sag 126/2020](#) viser, hvad der sker, når kildebeskyttelsen slet ikke aktiveres. Efterforskningen efter dokumentaren "Plejhjemmene bag facaden" var rettet dels mod TV 2 og dets ansatte for ulovlige optagelser efter [straffelovens § 264 a](#) og [§ 264 d](#), dels mod plejepersonalet for mulige overtrædelser af straffelovens §§ 155-157 og [autorisationslovens § 75](#).

Højesteret tiltrådte, at betingelserne for beslaglæggelse efter [§ 802, stk. 1](#) og edition efter [§ 804, stk. 1](#) var opfyldt, og lod herefter proportionalitetsvurderingen efter [§ 805, stk. 1](#) være afgørende. I afvejningen lagde retten vægt på:

- at sagen **ikke** involverede hensyn til kildebeskyttelse eller tilsagn om anonymitet,
- at indgrebet ikke ville forringe mediernes generelle vilkår for at udføre sædvanlig journalistisk virksomhed, og
- at de uredigerede optagelser var nødvendige, fordi de ville vise det fulde handlingsforløb og belyse omstændigheder af betydning for, om der var begået strafbare forhold.

TV 2 blev derfor pålagt at udlevere råbåndene. Sammenholdt med [Sag 225/2014](#) tegner der sig et klart mønster: uden en beskyttet kilde er der ingen § 172-spærre, og sagen afgøres alene efter almindelig proportionalitet.

Den tilhørende civile del af sagskomplekset findes i [BS-35975/2020-HJR](#), hvor Højesteret fastslog, at TV 2's ansvarshavende redaktør bevarede retlig interesse i at få prøvet lovligheden af et midlertidigt forbud mod offentliggørelse af skjulte dokumentaroptagelser, selv efter at forbuddet var ophævet. Selve straffedelen mod redaktør og journalist endte med frifindelse i [9-5722/2024](#), hvor Retten i Odense fandt, at straf for offentliggørelsen ville udgøre et uforholdsmæssigt indgreb i ytringsfriheden.

LOV

Retsplejeloven § 802, stk. 1

Retsplejeloven § 804, stk. 1

Retsplejeloven § 805, stk. 1

Straffeloven § 264a

Straffeloven § 264d

PRAKSIS **Højesteret** · Højesteret stadfæster pålæg til TV 2 om udlevering af uredigerede optagelser fra plejhjemsdokumentar 28.09.2021

Højesteret · Højesterets kendelse om retlig interesse i prøvelse af ophævet forbud mod TV 2-dokumentar	28.09.2021
Højesteret · Højesterets afvisning af udlevering af råbånd fra TV2-interview (Kildebeskyttelse vs. Efterforskning)	09.04.2015
Byretten · Frifindelse af redaktør og journalist for krænkelse af privatlivets fred i dokumentar	30.04.2025

Rettens forudgående gennemsyn efter § 807, stk. 3 – Aller

§ 10 Media-modellen

Når materiale rent faktisk beslaglægges hos et medie, indeholder [§ 807, stk. 3](#) den processuelle sikkerhedsventil:

"Beslaglægges materiale hos personer, der er omfattet af § 172, kan den pågældende kræve, at det første gennemsyn af materialet skal foretages af retten. § 806, stk. 8, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved rettens gennemsyn. Indtil det første gennemsyn kan ske, opbevares materialet af politiet."

Bestemmelsen er skrevet med papirarkiver for øje og var ikke uden videre praktisk anvendelig, da politiet i Se & Hør-sagen beslaglagde computere, iPads, mobiltelefoner, harddiske og USB-stik. Højesteret fastlagde derfor i [Sag 154/2014](#) en konkret fremgangsmåde:

"Under hensyn til karakteren og omfanget af det beslaglagte materiale er det imidlertid ikke praktisk muligt for retten på egen hånd at gennemgå materialet med henblik på frasortering. Det er nødvendigt, at retten ydes teknisk og praktisk bistand ved gennemsynet."

Retningslinjerne kan sammenfattes således:

- Materialet **spejles** hos politiet (NC3) under strenge sikkerhedsforanstaltninger, og den spejlede kopi må kun bruges som arbejdsredskab for retten – ikke til efterforskning – før kildebeskyttede oplysninger er frasorteret.
- **Retten leder** gennemsynet, men det kan fysisk foregå hos politiet med sagkyndig bistand fra NC3 til den praktiske gennemgang.
- Både anklagemyndighed og medie skal have mulighed for at være til stede og udtale sig om, hvorvidt de enkelte dokumenter skal indgå i efterforskningen eller frasorteres.
- Filer, som retten frasorterer, kan ikke indgå i efterforskningen, og alle tilstedeværende pålægges tavshedspligt om disse oplysninger.

Opretholdelsen af beslaglæggelserne blev udtrykkeligt gjort **betinget** af, at gennemsynet skete efter disse retningslinjer. Modellen er dermed den praktiske standard for, hvordan et digitalt beslag hos et medie håndteres, uden at kildebeskyttelsen sættes over styr.

LOV

[Retsplejeloven § 172, stk. 5, 6](#)
[Retsplejeloven § 806, stk. 8](#)
[Retsplejeloven § 807, stk. 3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret opretholder beslaglæggelser hos Aller Media: Kildebeskyttelse viger for opklaring af alvorlig kriminalitet

08.01.2015

Kildebeskyttelse i civile sager, forbudssager og krav om udlevering af råmateriale

§ 11

Uden for straffeprocessen dukker spørgsmålet om uredigeret kildemateriale typisk op i forbudssager, hvor den omtalte kræver at se hele materialet.

I [Sag 199/2014](#) havde TV 2 Danmark A/S og Monday Production ApS i en forbudssag om en udsendelse om registreringsafgiftssvindler afspillet den uredigerede udsendelse og et uredigeret telefoninterview for lukkede døre – udtrykkeligt på den forudsætning, at optagelserne ikke skulle kopieres og udleveres. Østre Landsret pålagde alligevel udlevering; Højesterets flertal ophævede kendelsen:

"I civile sager gælder der med få undtagelser et ubetinget princip om fuld kontradiktion. Parterne har således under sagen som udgangspunkt adgang til at gøre sig bekendt med og kommentere alt materiale, der indgår i sagen... Dette almindelige kontradiktionsprincip indebærer ikke nødvendigvis en adgang til at få en kopi af alt bevismateriale, der indgår i sagen."

"Vi finder på den anførte baggrund, at reglerne om aktindsigt i sammenhæng med kontradiktionsprincippet ikke under de foreliggende omstændigheder giver hjemmel til at pålægge TV 2 og Monday Production at fremlægge og udlevere en kopi af de pågældende lyd- og billedoptagelser."

Højesteret afviste også et editionspålæg efter [§ 298](#), fordi medierne allerede havde fremlagt fuld afskrift og stillet optagelserne til rådighed for gennemsyn. To dommere dissenterede og ville have krævet arkivering og udlevering af hensyn til en retfærdig rettergang.

Den analoge betragtning genfindes i nyere byretspraksis. I [BS-56534/2025-ODE](#) nedlagde Retten i Odense ganske vist forbud mod TV 2's offentliggørelse af dyreaktivisternes skjulte optagelser fra en svinebesætning, men afviste samtidig kravet om udlevering eller destruktion af materialet, bl.a. fordi et udleveringspålæg ville kompromittere mediernes kildebeskyttelse over for aktivisterne (analogi til [§ 172](#)). Sagskomplekset er siden gået videre: Procesbevillingsnævnet meddelte i [26/2728](#) og [26/02743](#) 3.-instansbevilling, efter at landsretten havde ophævet forbuddet.

Muldvarpe-sagerne belyser en beslægtet konstellation, hvor det er den medvirkende selv, der vil forhindre offentliggørelse. I [BS-21838/2024-KBH](#) og [BS-22906/2024-OLR](#) blev forbud nægtet, fordi den medvirkende havde afgivet et frivilligt og oplyst samtykke med fuld bevidsthed om sikkerhedsrisikoen, og fordi TV2's interesse i offentliggørelse klart oversteg hendes interesse i forbud, jf. [retsplejelovens § 413](#) og [§ 414, stk. 2](#). Procesbevillingsnævnet har tilsvarende givet 3.-instansbevilling i en sag om forbud mod visning af skjult-kamera-optagelser uden sløring, jf. [Procesbevillingsnævnets afgørelse af 28. juni 2024](#).

LOV

[Retsplejeloven § 172](#)
[Retsplejeloven § 298](#)
[Retsplejeloven § 413](#)
[Retsplejeloven § 414, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om mediers udlevering af uredigeret kildemateriale i forbudssager	09.12.2014
	Landsretten · Stadfæstelse af byrettens kendelse om forbud mod tv-udsendelse	27.05.2024
	Byretten · Midlertidigt forbud mod TV2-dokumentar om dyreaktivisternes ulovlige optagelser i svinestalde	25.11.2025
	Byretten · Kendelse om forbud mod offentliggørelse af billed- og lydoptagelser	07.05.2024
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om forbud mod offentliggørelse af aktivisters skjulte staldoptagelser – privatliv over for ytringsfrihed	04.06.2026
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om forbud mod visning af skjult-kamera-optagelser uden sløring i dokumentarprogram	28.06.2024

§ 12 EMRK artikel 10 og EU-retten som ramme om kildebeskyttelsen

Kildebeskyttelsen har et konventionsretligt fundament. Menneskerettighedsdomstolen har siden *Goodwin mod Storbritannien* krævet, at et pålæg om at afsløre en journalistisk kilde kun er foreneligt med EMRK artikel 10, hvis det er begrundet i et altoverskyggende hensyn til almenheden. I dansk praksis er standarden anvendt direkte: i [40485/02](#) accepterede EMD det danske pålæg, netop fordi Højesteret havde foretaget "en meget specifik afvejning", pålægget var stærkt begrænset, og de filmede personer ikke var kilder i traditionel forstand. I *Se & Hør-sagen* henviste Højesteret udtrykkeligt til EMD's dom i **Tillack mod Belgien** og fandt ikke, at artikel 10 førte til et andet resultat.

Den bredere danske EMD-praksis om journalisters ytringsfrihed danner baggrund: [15890/89](#) (*Jersild mod Danmark*) fastslog, at det er uforeneligt med artikel 10 at straffe en journalist for at formidle andres udtalelser som led i seriøs nyhedsdækning. Den generelle afvejning efter artikel 10 er behandlet særskilt i [emrk-artikel-10-ytringsfrihed](#).

EU-retten supplerer ad flere spor. EU-Domstolen fastslog i [C-302/20](#), at en journalists videregivelse til sine kilder af oplysninger om forestående artikler kan udgøre intern viden, men at videregivelsen kan være retmæssig, hvis den sker "med henblik på journalistik" og er strengt nødvendig og proportional – en afvejning, der bæres af pressefriheden efter chartrets artikel 11. I [C-345/17](#) (*Buivids*) blev journalistundtagelsen strakt til en privatpersons YouTube-video af politifolk, når formålet var at oplyse offentligheden. Og i [C-633/22](#) fastslog Store Afdeling, at fuldbyrdelse af en dom om erstatning for æreskrænkelser kan nægtes, hvis den åbenbart tilsidesætter pressefriheden efter chartrets artikel 11. Databeskyttelsesretligt understøttes samme hensyn af journalistundtagelsen i [databeskyttelsesforordningens artikel 85](#).

Den bredere danske ramme om pressens vilkår er behandlet i **Betænkning nr. 1573/2020 om ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark (Ytringsfrihedskommissionen), del 2**, der bl.a. gennemgår medieansvarslovens system og Pressenævnets rolle.

LOV	Retsplejeloven § 172, stk. 5	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret opretholder beslaglæggelser hos Aller Media: Kildebeskyttelse viger for opklaring af alvorlig kriminalitet	08.01.2015
	EU-Domstolen · Pressefrihed og ordre public: Begrænsning af fuldbyrdelse af uforholdsmæssige erstatningskrav mod medier	04.10.2024
	EU-Domstolen · Journalisters videregivelse af intern viden: Pressefrihed over for markedsmisbrug i sag C-302/20	15.03.2022
	EU-Domstolen · Videooptagelse af politifolk og offentliggørelse på YouTube: Grænsen mellem databeskyttelse og journalistisk ytringsfrihed	14.02.2019
	Menneskerettighedsdomstolen · Nordisk Film & TV A/S mod Danmark - Udlevering af råmateriale fra dokumentarudsendelse om pædofili	08.12.2005
	Menneskerettighedsdomstolen · <i>Jersild mod Danmark</i> : Journalisters ytringsfrihed og formidling af racistiske udtalelser	23.09.1994

§ 13 Kildebeskyttelse uden for retsplejeloven: efterretningstjenesternes behandling af journalistdata

Retsplejelovens § 172 regulerer domstolenes og politiets adgang til kildeoplysninger. Efterretningstjenesternes behandling af data ligger uden for § 172, og lovgiver har i 2025-2026 forsøgt at bygge en parallel beskyttelse.

I lovforslaget om Politiets Efterretningstjenestes data- og analysebaserede efterretningsvirksomhed ([L 218, fremsat 25. april 2025](#)) foreslås en ordning, hvor PET som udgangspunkt straks skal slette oplysninger, der er egnede til at afsløre en journalists kilder, medmindre en interesseafvejning fører til andet, og hvor fortsat behandling skal forelægges retten. Bemærkningerne anvender en afvejning, der bevidst spejler § 172, stk. 5-6:

"Det vil generelt tale imod, at der kan ske fortsat behandling, hvis forfatteren eller kilden har villet afdække forhold, hvis offentliggørelse er af samfundsmæssig betydning. Omvendt vil det som udgangspunkt tale for, at der kan ske fortsat behandling, hvis der foreligger en formodning for, at sagen angår en lovovertrædelse af alvorlig karakter. Er der sket offentliggørelse af f.eks. en artikel, hvor kilden, forfatteren, fotografen eller fremstilleren mv. er identificeret, vil der som klart udgangspunkt ikke være noget til hinder for fortsat behandling."

Bemærkningerne definerer også personkredsen ved henvisning til medieansvarslovens § 1 og udstrækker den til udenlandske medier, der efter en konkret vurdering kan sidestilles hermed.

Parallelt hertil sendte Forsvarsministeriet et FE-lovforslag i høring, jf. [høringen "Nye Rammer for Forsvarets Efterretningstjeneste"](#) (frist 3. oktober 2025). Dansk Journalistforbund anførte i sit høringssvar, at beskyttelsen af journalistiske kilder er svagere end i retsplejeloven, og at domstolene – ikke Efterretningsnævnet – bør godkende indgreb i kildebeskyttelsen. Af ministeriets høringsnotat fremgår, at DJ's bemærkninger blev afvist:

"Forsvarsministeriet fastholder, at Efterretningsnævnet er bedst egnet til at behandle sagerne, at EMD's krav ikke udstrækkes ud over bulkindhentning, at eksisterende regler dækker sletning..."

Også Institut for Menneskerettigheder og IT-Politisk Forening blev afvist på kildebeskyttelsespunktet; de eneste ændringer var sproglige præciseringer i de almindelige bemærkninger om proportionalitet og gengivelsen af Big Brother Watch-dommens præmis 448-450. Under Folketingets behandling af [L 87 \(2025-26\)](#) blev der stillet spørgsmål om teknisk bistand til et ændringsforslag, der skulle sikre, "at lovforslaget respekterer retsplejelovens § 172, således at fortroligheden mellem både danske og udenlandske journalister og deres kilde ikke kompromitteres".

Diskussionen er ikke ny: allerede i høringen over lovforslaget om politiets overtagelse af tv-overvågning ([L 103, 2018-19](#)) opfordrede Dansk Journalistforbund til, at der blev "indsat en direkte henvisning til retsplejelovens § 172 om kildebeskyttelse", med henvisning til, at sådanne henvisninger allerede findes i reglerne om ransagning, beslaglæggelse og edition.

LOV

[Medieansvarsloven § 1](#)[Retsplejeloven § 172, stk. 5, 6](#)

Anklagemyndighedens forelæggelsespligt og de administrative rammer

Sager mod journalister behandles i anklagemyndigheden efter en særlig, centraliseret procedure. Af [Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Forelæggelse og indberetning mv., pkt. 3.2.3](#) fremgår:

"Politikredsen skal forelægge tiltale spørgsmål i sager, hvor der er rejst sigtelse mod en journalist for et strafbart forhold begået som led i det journalistiske arbejde, for statsadvokaten. Statsadvokaten forelægger sagen for

Rigsadvokaten. [...] Der skal ske forelæggelse for Rigsadvokaten, uanset om politikredsen eller statsadvokaten vurderer, at sigtelsen har vist sig grundløs (retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 1)."

Tilsvarende beslutter Rigsadvokaten efter medieansvarslovens § 28, om der skal rejses tiltale i anledning af indholdet af et massemedie, jf. [samme meddelelser pkt. 3.3.6](#). Forelæggelsespligten er dermed en institutionel sikring imod, at kildebeskyttelses- og pressefrihedsspørgsmål afgøres lokalt.

De øvrige administrative rammer om mediernes stilling findes i [Rigsadvokatmeddelelsen](#), afsnittet: [Aktindsigt og i bekendtgørelse om retslistor og om massemediernes aktindsigt i og opbevaring af kopier af anklageskrifter og retsmødebegæringer mv.](#), hvis § 7 pålægger massemediernes at opbevare udleverede kopier "særsomt i et aflåst rum, skab eller lignende, som kun massemediets journalister og andre redaktionelle medarbejdere har adgang til". Denne fortrolighedspligt er kildebeskyttelsens spejlbillede: hvor § 172 beskytter mediet mod myndighederne, beskytter opbevaringsreglerne sagens aktører mod mediet.

Mediernes selvstændige processuelle stilling anerkendes også i øvrigt. I [SS-1/2024-HJR](#) fastslog Højesteret, at journalisters særlige kære adgang efter [retsplejelovens § 393, stk. 2](#) ikke begrænses af karebegrænsningsreglen i [§ 389 a](#).

LOV

[Medieansvarsloven § 28](#)[Retsplejeloven § 393, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 721, stk. 1](#)

PRAKSIS Højesteret · Højesterets kendelse om dørlukning i sag om frihedsberøvelse af udlænding

21.03.2025

§ 15 Grænsefladen: journalisten som gerningsmand og som vidne

Kildebeskyttelsen efter § 172 beskytter kilden – ikke journalisten mod ansvar for egne handlinger. Grænsen er skarpt trukket i praksis.

I [Sag 78/2011](#) idømte Højesteret to journalister dagbøder for brud på tavshedspligt efter [straffelovens § 152](#), fordi de havde videregivet skjult-kamera-optagelser af plejehjemsbeboere i intime situationer med utilstrækkelig sløring. Hensynet til beboernes privatliv vejede tungere end pressens ytringsfrihed. Modsat blev fem journalister og fotografer frifundet for ulovlig indtrængen i [SS-952/2018-OLR](#) efter en afvejning af privatlivets fred mod nyhedsformidlingen og offentlighedens interesse.

Denne skelnen er også kernen i Se & Hør-sagen, hvor Højesteret understregede, at medieansvarslovens særlige ansvarssystem kun dækker ansvar for **indholdet** af et massemedie, mens strafbare forhold, der er fuldbudet inden offentliggørelsen, bedømmes efter straffelovens almindelige regler. Redaktørens medvirkningsansvar efter [medieansvarslovens § 21](#) – herunder ansvaret efter stk. 2, når der "trods tilsagn om anonymitet ... ikke er truffet rimelige foranstaltninger til sikring heraf" – er således et indholdsansvar, ikke en kildebeskyttelsesregel. Anonymitetstilsagnene i [medieansvarslovens § 18](#) og [§ 20](#) fungerer omvendt som ansvarsfritagelse for den medvirkende og som forudsætning for beskyttelsen efter retsplejelovens § 172, stk. 2, nr. 2.

Det praktiske resultat er, at et medie kan være både beskyttet og mistænkt i samme sag: beskyttet mod at afsløre kilden, men uden immunitet mod efterforskning af egne handlinger – hvilket netop var konstellationen i [Sag 126/2020](#).

LOV

[Medieansvarsloven § 18, stk. 1](#)[Medieansvarsloven § 20, stk. 1](#)[Medieansvarsloven § 21, stk. 2](#)[Straffeloven § 152, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret stadfæster pålæg til TV 2 om udlevering af uredigerede optagelser fra plejehjemsdokumentar	28.09.2021
	Højesteret · Højesteret opretholder beslaglæggelser hos Aller Media: Kildebeskyttelse viger for opklaring af alvorlig kriminalitet	08.01.2015
	Højesteret · Dagbøder til journalister for brud på tavshedspligt ved brug af skjult kamera på plejehjem	21.02.2012
	Landsretten · Journalister frifindes for ulovlig indtrængen og filming i forbindelse med TV-udsendelse om kædesvindler	01.11.2018

§ 16 Sammenfatning: sådan afgøres en § 172-sag i praksis

Praksis kan sammenfattes i en trinvis prøve, som retterne i realiteten følger:

- Er personen omfattet af personkredsen?** Redaktør eller redaktionel medarbejder ved et medie omfattet af [medieansvarslovens § 1, nr. 1-3](#) – eller "anden" med tilknytning, jf. [§ 172, stk. 3](#). Freelancere er omfattet, når arbejdet dokumenterbart udføres for et medie med ansvarshavende redaktør.
- Angår oplysningen en beskyttet kilde?** Er der givet et konkret, forudgående anonymitetstilsagn, eller er der tale om en kilde/forfatter/fotograf? Personer filmet med skjult kamera uden at vide, at de talte med en journalist, er ikke beskyttet, jf. [40485/02](#).
- Er kilden identificeret i det offentliggjorte?** Så bortfalder vidnefritagelsen for den pågældende, jf. [§ 172, stk. 1](#) og [stk. 2](#).
- Er gennembrudsbetingelserne opfyldt?** Efter [stk. 5](#) skal alle fire betingelser være opfyldt; efter [stk. 6](#) er lækagesager om straffelovens §§ 152-152 c undtaget, medmindre kilden har villet afdække forhold af samfundsmæssig betydning.
- Er indgrebet proportionalt?** [§ 805, stk. 1](#) er en selvstændig spærre – også når [§ 172](#) ikke er i spil. Begæringen skal være afgrænset, og mindre indgribende foranstaltninger skal være udelukket.
- Er gennemsynsproceduren sikret?** Ved beslaglæggelse hos et medie kan rettens forudgående gennemsyn kræves efter [§ 807, stk. 3](#) efter modellen i [Sag 154/2014](#).

To takeaways går igen. For det første er **kildebeskyttelsens styrke funktion af journalistikkens samfundsmæssige værdi**: optagelser, der giver offentligheden indblik i lukkede kriminelle miljøer, beskyttes stærkt ([Sag 225/2014](#)), mens betalte oplysninger om kendtes privatliv til underholdningsformål beskyttes svagt ([Sag 154/2014](#)). For det andet er **anklagemyndighedens bevisbyrde reel**: både [SS-793/2008-HEL-](#), [SS-1809/2008-OLR](#) og [Sag 225/2014](#) faldt på, at behovet for netop det uredigerede materiale ikke var konkretiseret. Hvor kildebeskyttelsen omvendt slet ikke er i spil, er der ingen særlig medieprivilegeret spærre, og sagen afgøres alene efter almindelig proportionalitet, jf. [Sag 126/2020](#).

LOV

[Medieansvarsloven § 1](#)
[Retsplejeloven § 172, stk. 1-6](#)
[Retsplejeloven § 805, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 807, stk. 3](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret stadfæster pålæg til TV 2 om udlevering af uredigerede optagelser fra plejehjemsdokumentar	28.09.2021
	Højesteret · Højesterets afvisning af udlevering af råbånd fra TV2-interview (Kildebeskyttelse vs. Efterforskning)	09.04.2015
	Højesteret · Højesteret opretholder beslaglæggelser hos Aller Media: Kildebeskyttelse viger for opklaring af alvorlig kriminalitet	08.01.2015
	Menneskerettighedsdomstolen · Nordisk Film & TV A/S mod Danmark - Udlevering af råmateriale fra dokumentarudsendelse om pædofili	08.12.2005

Landsretten · Kendelse om edition af TV-optagelser vedrørende efterforskning af bordeldrift og skatteunddragelse	11.09.2008
Byretten · Afvisning af politiets begæring om udlevering af råbånd fra TV-dokumentar om rufferi og hvidvask	16.05.2008

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Medieansvarsloven § 1		Retsplejeloven § 172	stk. 1-6
Retsplejeloven § 802	stk. 4	Retsplejeloven § 804	stk. 4
Retsplejeloven § 805	stk. 1	Retsplejeloven § 807	stk. 3

MATERIALE Citerede afgørelser

24 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

7

21.03.2025	Højesterets kendelse om dørlukning i sag om frihedsberøvelse af udlænding	9483-11038
28.09.2021	Højesteret stadfæster pålæg til TV 2 om udlevering af uredigerede optagelser fra plejhjemsdokumentar	Sag 126/2020
28.09.2021	Højesterets kendelse om retlig interesse i prøvelse af ophævet forbud mod TV 2-dokumentar	bs-35975-2020-hjr
09.04.2015	Højesterets afvisning af udlevering af råbånd fra TV2-interview (Kildebeskyttelse vs. Efterforskning)	225-2014
08.01.2015	Højesteret opretholder beslaglæggelser hos Aller Media: Kildebeskyttelse viger for opklaring af alvorlig kriminalitet	Sag 154/2014
09.12.2014	Højesterets afgørelse om mediers udlevering af uredigeret kildemateriale i forbudssager	199-2014
21.02.2012	Dagbøder til journalister for brud på tavshedspligt ved brug af skjult kamera på plejhjem	78-2011

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

3

04.10.2024	Pressefrihed og ordre public: Begrænsning af fuldbyrdelse af uforholdsmæssige erstatningskrav mod medier	C-633/22
15.03.2022	Journalisters videregivelse af intern viden: Pressefrihed over for markedsmisbrug i sag C-302/20	C-302/20
14.02.2019	Videoptagelse af politifolk og offentliggørelse på YouTube: Grænsen mellem databeskyttelse og journalistisk ytringsfrihed	C-345/17

MENNESKERETTIGHEDSDOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

2

08.12.2005	Nordisk Film & TV A/S mod Danmark - Udlevering af råmateriale fra dokumentarudsendelse om pædofili	40485/02
------------	--	----------

23.09.1994 Jersild mod Danmark: Journalisters ytringsfrihed og formidling af racistiske udtalelser 15890/89

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS 4

27.05.2024 Stadfæstelse af byrettens kendelse om forbud mod tv-udsendelse 5587-6686

01.11.2018 Journalister frifindes for ulovlig indtrængen og filming i forbindelse med TV-udsendelse om kædesvindler 228-266

06.02.2013 Frifindelse i sag om overtrædelse af retsplejelovens bestemmelser om aktindsigt og offentliggørelse af retskendelser 6696-8044

11.09.2008 Kendelse om edition af TV-optagelser vedrørende efterforskning af bordeldrift og skatteunddragelse 9382-10901

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS 4

25.11.2025 Midlertidigt forbud mod TV2-dokumentar om dyreaktivistens ulovlige optagelser i svinestalde 10452-12307

30.04.2025 Frifindelse af redaktør og journalist for krænkelse af privatlivets fred i dokumentar 9662-11276

07.05.2024 Kendelse om forbud mod offentliggørelse af billed- og lydoptagelser 5544-6638

16.05.2008 Afvisning af politiets begæring om udlevering af råbånd fra TV-dokumentar om rufferi og hvidvask 9374-10892

PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 2

04.06.2026 Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om forbud mod offentliggørelse af aktivisters skjulte staldoptagelser – privatliv over for ytringsfrihed 26/2728 og 26/02743

28.06.2024 Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om forbud mod visning af skjult-kamera-optagelser uden sløring i dokumentarprogram

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

16.12.2024 Fortolkningsstrid om p-skive og licenskrav uden for tidsbegrænsede perioder i Valby park-11276

PRESSENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

28.05.2019 Brud på kildebeskyttelse: Redox får kritik for at navngive kilde uden forudgående aftale 2018-80-0218

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark – Betænkning nr. 1573, Del 2, afgivet af Ytringsfrihedskommissionen nr. 1573 · 2020 · Justitsministeriet